

Говард
Філіпс

Навкспорт

Крилата
смерть

Харків
«ФОЛІО»
2019

УДК 821.111(73)
Л13

Серія «Зарубіжні авторські зібрання»
заснована у 2019 році

Переклад з англійської Є. М. Тарнавського

Художник-оформлювач Д. О. Чмуж

Лавкрафт Г. Ф.

Л13 Крилата смерть / Говард Філіпс Лавкрафт; пер. з англ. Є. М. Тарнавського; худож.-оформлювач Д. О. Чмуж. — Харків: Фоліо, 2019. — 283 с. — (Зарубіжні авт. зібрання). ISBN 978-966-03-8808-6.

Американського письменника, поета і журналіста Говарда Філіпса Лавкрафта (1890—1937) називали Едгаром По ХХ століття. Він працював у жанрі хорору, містики, фентезі та наукової фантастики й був творцем і магістром американської містичної «чорної школи» 20—30-х років минулого століття. За життя Лавкрафт не опублікував жодної книжки і зажив слави серед широкого читачького загалу вже після своєї смерті. Його творчість — невичерпне джерело натхнення для кінематографістів, за його творами знято багато фільмів.

«Крилата смерть» — оповідання Г. Ф. Лавкрафта, написане 1933 р. у співавторстві з Гейзелом Гілдом, являє собою щоденник вбивці — вченого, який задумав підступну помсту — вбивство свого колеги Генрі Мура, та так, щоб самому залишитися безкарним. Місце дії — Південна Африка — є дуже колоритним: невідома науці фауна, недоступні місця, де не ступала нога білої людини, загадкові смертельні хвороби, страшні повір'я місцевого населення. Саме враховуючи такі обставини, Томас Слоунвайт і вирішив скористатися неймовірно витонченим способом помсти — за допомогою отруйної мухи... Однак за свої вчинки треба відповідати, і на нього чекає не менш витончене покарання за скоєний злочин...

УДК 821.111(73)

- © Є. М. Тарнавський, переклад українською, 2019
- © Д. О. Чмуж, художнє оформлення, 2019
- © Видавництво «Фоліо», марка серії, 2019

ISBN 978-966-03-8808-6

МАЛЕНЬКА СКЛЯНА ПЛЯЩИНКА

— Лягти в дрейф, там щось є з підвітряного боку, — наказав невисокий дебелий чоловік, якого звали Вільям Джонс.

Він був капітаном невеликого кетботу¹, в якому він сам і купка людей плвли морем тієї миті, коли, власне, й починається наша історія.

— Таки є, сер, — підтвердив Джон Таверз, і корабель кинув якір.

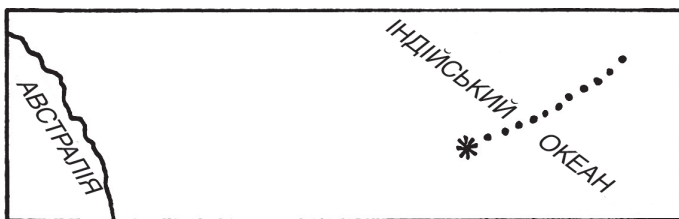
Капітан Джонс простягнув руку до предмета, який, як він тут же з'ясував, був скляною пляшкою.

— Та це лише пляшка з-під рому, яку кинули за облавок із корабля, що плив кудись, — сказав він, але все ж із цікавості витягнув її.

Атож, це була пляшка з-під рому, і він уже намірявся кинути її назад, коли помітив клаптик паперу всередині. Відтак витягнув його і прочитав:

«1 січня 1864 року

Моє ім'я Джон Джонс, і зараз, коли пишу цього листа, мій корабель стрімко занурюється на дно разом із скарбом на облавку. Я перебуваю в місці, зазначеному на доданій мапі».

¹ Кетбот — невеликий вітрильник.

Капітан Джонс перевернув аркуш. На іншому боці була мапа, на краю якої були написані такі слова:

«Пунктирні лінії означають курс, яким ми йшли».

— Таверзе, — збуджено вигукнув капітан Джонс. — Прочитайте це.

Таверз зробив те, що йому звеліли.

— Гадаю, нам варто туди піти, — зауважив капітан Джонс. — Як гадаєш?

— Як скажете, — відповів Таверз.

— Ми зафрахтуємо шхуну сьогодні ж, — заявив капітан.

— Гарзд, — погодився Таверз.

Вони орендували корабель і вирушили, керовані пунктирною лінією мапи. За чотири тижні вони досягли вказаного місця. Водолази пірнули на дно та випірнули із залізною пляшкою. У ній вони знайшли шматок брунатного паперу з кількома рядками, які важко було розрізнити:

«3 грудня 1880 року

Любі шукачі скарбів, прошу мені дарувати за неоковирний жарт, яким я кпив із вас, але вам піде на користь нічого не отримати за свій безглуздий вчинок».

— Дуже добре, — сказав капітан Джонс. — Читай далі.

«Однак я компенсую ваші витрати на дорогу до того місця, де ви знайшли вашу пляшку, і назад. Гадаю, що це буде приблизно 25 тисяч доларів, і ви знайдете їх у залізній скриньці. Я знаю, де ви знайшли пляшку, тому що це я поклав її разом із залізною скринькою, а потім знайшов гарне місце, де сховав другу пляшку. Сподіваюся, що покладені гроші компенсують ваші витрати. На цьому закінчую.

Анонім».

— Я хотів би проломити йому макітру, — зронив капітан Джонс. — Нумо пірні й витягни ті 25 тисяч.

За хвилину пірнальник повернувся із залізною скринькою під пахвою. У ній знайшли ті 25 тисяч. Вони відшкодували їхні витрати, але не думаю, що вони іще колись вирушать у загадкове місце, вказане таємничою пляшкою.

ЗВІР У ПЕЧЕРІ

Крижане передчуття, що настирливо кружляє у моїй скутій, але ще здатній опиратися свідомості, перейшло у впевненість. Я був сам, остаточно і безнадійно сам-один у лабіринті широкої пащі Мамонтової печери. Тупцяючи на місці, я оглядав простір напруженим поглядом, але ніде мені не відкрився знак, який вказав би шлях до порятунку. Не бачити мені більше благословенного світла дня, не пестити поглядом милі пагорби та долини прекрасного світу, що залишився десь далеко, мою свідомість не могла більше плекати навіть тьмю надії. Вона покинула мене. Однак життя долучило мене до касти філософів, і я відчув неабияке задоволення від безпристрасності своєї поведінки: хоча мені доводилося читати про неприборкану лють, в яку впадають нещасні, котрі опинилися в такій ситуації, я не відчував нічого навіть близького до такого стану і залишався тією ж мірою незворушним, якою усвідомлював повну втрату орієнтації.

Думка про те, що я, мабуть, вийшов за межі, відведені для прогулянок, ні на хвилину не позбавила мене холодного серця. «Якщо смерть чекає на мене, — міркував я, — то ця жахлива, проте велична печера, ставши моїм гробівцем, прийме мене так само привітно, як і кладовище». І це міркування відгукнулося в мені хвилею спокою, а не розпачу.

Я був упевнений: попереду на мене чекає остання ознака приреченості — голод. Я знав, що долею багатьох, чий шлях я повторював, було безглуздя, але я відчував, що мене чекав інший кінець. Мені не було кого звинувачувати у своєму лихові, адже без відома гіда я покинув слухняні шеренги шану-

вальників пам'яток і вже більше години блукав заповідними переходами. Але тепер чітко второпав, що мені не знайти у павутині лабіринту шлях, яким я відійшов від своїх супутників.

Світло від ліхтарика бліднуло; наближалася мить, коли непроглядна пільма земної пащеки мала охопити мене. Усередині непевного кола світла, що тануло, я заціпеніло малював собі точну картину наближення своєї смерті. Мені спало на думку почуте повідомлення про колонії хворих на туберкульоз, які оселилися у цьому велетенському гроті, сподіваючись повернути собі здоров'я в цілющому кліматі підземного світу з його постійною температурою, чистим повітрям, вічним спокоєм, але знайшли лише смерть, і їх виявили заляканими у дивних і жахливих позах. Сумне видовище деформованих останків я бачив разом із рештою групи і тепер мізкував, якими химерними каліцтвами позначиться довге перебування у величезній і мовчазній печері на такому здоровому та дужому чоловікові, як я. «Що ж, — зловісно сказав я собі, — якщо голод не обірве моє життя занадто квапливо, мені випаде рідкісна нагода кардинально вплинути на загадку».

Промінчики світла звело останньою судомою, і їх поглинула темрява. Я вирішив випробувати всі можливості для порятунку, не нехтуючи навіть найхимернішими; тому зібрав усю міць своїх легенів у марній надії привернути увагу провідника серією глухих волянь. Та, лементуючи, у глибині душі я ще сподівався, що вони не досягнуть мети, і мій голос, гучний, відбитий нескінченними зламами чорного лабіринту, що поглинув мене, увіллється лише в мої вушні раковини.

Проте я нашорошив вуха, коли раптом мені здалося, що я вловлюю кроки, які наближаються і м'яко втискаються у кам'яну підлогу печери. Невже звільнення прийшло так хутко? Невже всупереч моему жаскому передчуттю провідник помітив мою злочинну відсутність і рушив моїми слідами,

щоб знайти мене у заплутаному королівстві вапняку? Ці запитання осяяли мене наростаючими radoщами, і я був готовий знову зарепетувати, щоб наблизити хвилину порятунку, аж раптом моє захоплення змінилося жахом. Мій слух, завжди чуйний, а тепер ще більше загострений цілковитою тишею печери, доніс до заціпенілої свідомості впевненість, що ці кроки не схожі на кроки людини. У похмурій нерухомості підземелля хода провідника відгукнулася б виразним гострим дріботінням. А звук цих кроків був м'який, по-котячому скрадливий. Прислухавшись, я розрізнув у ході чотири такти замість двох.

Я більше не сумнівався, що своїми зойками розбудив якогось дикого звіра, можливо, пуму, що випадково заблукала в печері. «Імовірно, — міркував я, — Всевишній погрожує мені не голодом, а іншою, швидкою та милосерднішою смертю?»

Інстинкт самозбереження, який ще теплів у мені, ворухнувся в моїх грудях, і хоча зла сила, що насувалася, несла позбавлення від повільного жорстокого кінця, я вирішив розлучатися з життям лише найвищою ціною. Як не дивно, але щодо прибульця я не відчував нічого, окрім ворожості. Оцінивши ситуацію, я зачаївся, сподіваючись, що загадковий звір, не чуючи ні звуку, втратить орієнтацію, як це сталося зі мною, й омине мене. Однак моїм надіям не судилося збутися; нелюдська хода неухильно насувалася, мабуть, звір відчув мій запах, що заповонив неторканий простір печери.

Я озирнувся вусібіч у пошуках зброї, яка захистила б мене від нападу невидимого у страшній пітьмі печери ворога. Мені вдалося намацати найбільший камінь із тих, що валялися всюди, і я вчепився в нього обома руками, готуючись до відсічі та змирившись із неминучістю. Тим часом шурхотіння, від якого волосся ставало дибки, чулося вже зовсім близько. Втім, звички чудовиська були дивними. Прислухаючись до його ходи, я не сумнівався, що рухається тварина, яка перемищається з характерним перебором між задніми та передні-

ЗМІСТ

Маленька скляна пляшечка	3
Звір у печері	5
Алхімік	12
Потойбічний	23
Хаос, що крадеться (У співавторстві з Вініфред Вірджинією Джексон)	31
Страх, що зачаївся	39
Азатот	64
Кохані мерці (У співавторстві з К. М. Едді-молодшим)	66
Неназване	79
Пожирач привидів (У співавторстві з К. М. Едді-молодшим)	90
Дві чорні пляшки (У співавторстві з Вілфредом Бленчем Толманом)	103
Крилата смерть (У співавторстві з Гейзелом Гілдом)	118
Завсідник темряви	153
Нічний океан (У співавторстві з Р. Г. Берлоу)	183
Потвора на порозі	213
Зловісний прибулець	249
Темне братерство (У співавторстві з Августом Дерлетом)	254